

Перевірки податкових органів по застосуванню платіжних (банківських) терміналів для розрахунку картками

17.03.2022 набрав чинності Закон №2120-IX, за яким відновлено фактичні перевірки в повному обсязі, – мораторій на фактичні перевірки закінчився. Крім того, податковим органам надано повноваження проводити перевірки з питань забезпечення платниками податків можливості проведення розрахунків за товари (послуги) з використанням електронних платіжних засобів (далі – із застосовування платіжних терміналів).

Що на даний час є предметом перевірки?

Фактично, податківцями перевірятиметься дотримання суб'єктами господарювання Постанови КМУ від 29 вересня 2010 р. N 878.

Постанова N 878 встановлює такі обов'язки:

- 1. Усі суб'єкти господарювання, які провадять діяльність у сфері продажу товарів, громадського харчування та послуг і які відповідно до закону використовують реєстратори розрахункових операцій, повинні використовувати платіжні термінали;*
- 2. Кількість платіжних терміналів повинна становити не менше ніж 50% кількості РРО. Якщо ж використовується тільки один РРО, – відповідно слід застосовувати один платіжний термінал.*

Разом з тим, Постанова N 878 робить і певні виключення – звільняє від необхідності застосування платіжного терміналу:

- 1. У закладах громадського харчування **закритого типу** (зокрема, – що обслуговують особовий склад ЗСУ та інших*

військових формувань, студентів, учнів та викладачів вищих, професійно-технічних, загальноосвітніх навчальних закладів, працівників промислових підприємств);

2. Підприємства торгівлі з **торговельною площею до 20 кв. метрів** (крім автозаправних станцій);
3. Суб'єктів господарювання, які провадять господарську діяльність у **населених пунктах з чисельністю населення менше ніж 25 тис. осіб.**

Однак, якщо стосовно пільг для закладів закритого типу та суб'єктів господарювання у населених пунктах з чисельністю <25 тис. осіб зрозуміло, то кого слід віднести до «підприємств торгівлі» у такому випадку?

Є нюанси.

До 19.05.2005 Постанова НБУ N 479 від 24.09.99 давала чітке визначення для цього терміну: «**підприємство торгівлі (послуг)** – суб'єкт підприємницької діяльності, який відповідно до укладеної між ним і еквайром (або платіжною організацією) угодою взяв на себе зобов'язання щодо надання товарів (послуг) держателям платіжних карток визначеної платіжної системи за умови їх оплати еквайром».

Тобто, до **підприємств торгівлі** відносились загалом суб'єкти господарювання – як фізичні особи-підприємці, так і юридичні особи.

Однак, 27.08.2001 Постанова НБУ N 479 втратила чинність.

Відзначимо, що аналогічне за змістом і формулюванням визначення підприємства торгівлі було наведено також в Положенні НБУ N 490 від 20.11.98. Своєю чергою Положення втратило чинність 15.12.2003.

З того часу у нормативно-правовому полі виник вакуум. **Маємо лише ненормативні джерела.**

Так, в листі від 01.08.2007 N 91-28/234 Мінекономіки, фактично, ототожнює «підприємство торгівлі» з магазином. До прикладу: «Якщо суб'єкт господарювання має кілька підприємств (мережа магазинів), то...».

Слід загадати й ДСТУ 4303:2004 РОЗДРІБНА ТА ОПТОВА ТОРГІВЛЯ, котрий дає визначення, серед іншого, суб'єктів торгівельної діяльності. Так, розділ 5 "СУБ'ЄКТИ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ПРОФЕСІЇ В ТОРГІВЛІ" оперує наступним визначенням:

5.2 роздрібне торговельне підприємство

Майновий комплекс, який є господарською статутною ланкою в роздрібній торгівлі з правами юридичної особи, що здійснює закупівлю товарів для їх продажу кінцевому споживачеві та надає йому послуги

Примітка. Майновий комплекс охоплює земельні ділянки, будівлі, капітальні та некапітальні споруди, устаткування, інвентар, товари, назву фірми, товарні знаки тощо

Очевидно, таке визначення також не дає чіткості в критеріях.

То ж для отримання чітких роз'яснень з цього приводу Компанія Вікторія звертається до Мінекономіки та Держспоживслужби: важливо розуміти, чи стосується пільга в частині застосування платіжного терміналу за торговельної площі до 20 м. кв. **фізичних осіб-підприємців.**

Допускати чи не допускати податківців до перевірки?

Право на фактичну перевірку з питань наявності/застосування платіжних терміналів податківці мають, зокрема, згідно з Податковим кодексом України – підпунктів 20.1.10, 80.2.2, 80.2.3.

Відповідальність, що застосовується вперше протягом року становить від 1700 до 3400 грн, а вдруге протягом року – це до

17 000 грн.

Отже, недопуск до перевірки може бути в будь-якому випадку виправданим, якщо протягом року вже до суб'єкта підприємницької застосовувалась така відповідальність.

Відзначимо, що накази на проведення перевірки з питань застосування терміналу нічим не відрізняються від тих, що видаються ДПС для перевірки з питань застосування РРО, оформлення трудових відносин тощо.

Тому, неналежність оформлення наказу, в т.ч. відсутність конкретного порушення, котре мало би зазначатись в наказі, – пряма підстава для недопуску. Однак сам недопуск слід супроводжувати одночасним судовим оскарженням наказу на перевірку. В іншому випадку податківці застосують адміністративний арешт.

Відповідальність, яку застосовують податкові органи у разі виявлених порушень

За статтею 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП) податківці мають право складати протоколи у разі порушення порядку застосування платіжних терміналів.

Далі справи розглядають керівники податкових органів та їх заступники, повноважені ними посадові (службові) особи. Таке право податківцям надано, своєю чергою, ст. 234-2 КУпАП.

Стаття 163-15 КУпАП передбачає, що:

«порушення порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги), у тому числі перевищення граничних сум розрахунків готівкою, недотримання установлених законодавством вимог щодо забезпечення можливості розрахунків за товари (послуги) з використанням електронних

платіжних засобів –

тягне за собою накладення штрафу на фізичну особу – підприємця, посадових осіб юридичної особи **від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.**

Дія, передбачена частиною першою цієї статті, вчинена особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за таке ж порушення, –

тягне за собою накладення штрафу **від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».**

У разі, якщо у вас виникла необхідність адвокатського захисту від протиправних дій/вимог контрагентів, звертайтеся за електронною адресою юридичного партнера Компанії Вікторія – А0 «Західна Правозахисна Група» – office@vg.ua

ЗАМОВИТИ ON-LINE

Зверніть увагу, додатково Ви зможете замовити за акційними знижками:

- послуги бухгалтерського обслуговування для підприємств та податкового супроводу для підприємців (послуги з бухгалтерського та податкового аутсорсингу);
- консультації з оптимізації та планування податкового навантаження. Вибору оптимальної системи оподаткування;
- послуги аутстафінгу (лізинг персоналу, як елемент оптимізації оформлення працівників);
- виготовлення документів по охороні праці;
- **електронні ключі** та програмне забезпечення для подання електронної звітності «Соната»;
  - ПРРО “Вчасно”;
  - Касові апарати/РРО Datecs;
- постановку на облік РРО/ПРРО та отримання ліцензії на торгівлю алкогольними та тютюновими виробами;
- ліцензійне антивірусне програмне забезпечення Zillya!
- реєстрацію торгової марки (знаку на товари, послуги);
- реєстрацію юридичних осіб інших організаційно-правових форм; отримання довідок, витягів з державних реєстрів;
- виготовлення дозволів на розміщення зовнішньої реклами;
- підготовку договорів та ін. юридичних документів. Супровід та представництво в судах, органах державної та місцевої влади та управління.

Розрахунки із використанням платіжних банківських карток та терміналів еквайрингу

В частині 2) пункту 6 Порядку, затвердженого Наказом Мінфіну від 19.06.2015р. №579 зазначено, що платник єдиного

податку у графах 2-6 Книги обліку доходів щоденно відображає дохід від провадження господарської діяльності, в т.ч. окремо в готівковій та безготівковій формі.

У разі використання еквайрингу при проведенні розрахунків суть розрахунків не міняється – це та ж форма безготівкових розрахунків, однак зі своїми специфічними інструментами.

Такі висновки можна зробити із відповіді ДФС України від 05.04.2016р. №3439/3/99-99-17-02-14, що приводимо нижче.

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДФС)

Львівська пл., 8, м. Київ-53, МСП 04655, тел.: (044) 272-51-59, факс: (044) 272-08-41
www.sfs.gov.ua; e-mail: kabmin_doc@sfs.gov.ua, gromada@sfs.gov.ua Код ЄДРПОУ 39292197

05.04.2016 № 3439 / 3 / 99-99-17-02-02-14 На № _____ від _____

Про розгляд звернення

Державна фіскальна служба України розглянула звернення від 16.03.2016 (вх. ДФС № 3/1238 від 21.03.2016) щодо здійснення розрахунків з використанням платіжних терміналів і відповідно до ст. 52 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) повідомляє.

Спрощена система оподаткування є особливим механізмом справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, визначених п. 297.1 ст. 297 ПКУ, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, встановлених главою 1 розділу XIV ПКУ, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності (п. 291.2 ст. 291 ПКУ).

Пунктом 291.6 ст. 291 ПКУ визначено, що платники єдиного податку першої – третьої груп повинні здійснювати розрахунки за відвантажені товари (виконані роботи, надані послуги) виключно у грошовій формі (готівковій та/або безготівковій).

Згідно з п. 292.1 ст. 292 ПКУ доходом платника єдиного податку для фізичної особи – підприємця є дохід, отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій); матеріальній або нематеріальній формі, визначеній п. 292.3 цієї статті. При цьому до доходу не включаються отримані такою фізичною особою пасивні доходи у вигляді процентів, дивідендів, роялті, страхові виплати і відшкодування, а також доходи, отримані від продажу рухомого та нерухомого майна, яке належить на праві власності фізичній особі та використовується в її господарській діяльності.

Відповідно до ст. 3 Закону України від 05 квітня 2001 року № 2346-III «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» (далі – Закон № 2346-III) кошти існують у готівковій формі (формі грошових знаків) або у безготівковій формі (формі записів на рахунках у банках).

Згідно з п. 1.4 глави 1 Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затвердженої постановою Національного банку України

від 21.01.2004 № 22 (далі – Інструкція), безготівкові розрахунки – перерахування певної суми коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів коштів, а також перерахування банками за дорученням підприємств і фізичних осіб коштів, унесених ними готівкою в касу банку, на рахунки отримувачів коштів. Ці розрахунки проводяться банком на підставі розрахункових документів на паперових носіях чи в електронному вигляді.

Електронний платіжний засіб – платіжний інструмент, який надає його держателю можливість за допомогою платіжного пристрою отримати інформацію про належні держателю кошти та ініціювати їх переказ (п. 1.14 ст. 1 Закону № 2346-III).

Голова

Р.М. Насіров

Хорунжа 2724591